

Samenvatting thema "Medicatieverificatie bij opname en ontslag"

Voor het thema 'Medicatieverificatie bij opname en ontslag' heeft een expertteam een praktijkgids ontwikkeld. In de praktijkgids zijn door het expertteam praktische interventies geformuleerd, op basis van beschikbare literatuur, bestaande richtlijnen, nationale 'good practices' en internationale veiligheidscampagnes.

Achtergrond

Iedere patiënt die wordt opgenomen in een ziekenhuis loopt het risico om als gevolg van onjuiste registratie van door hem gebruikte medicijnen de verkeerde medicatie te krijgen, meer of minder van het middel te krijgen of medicatie die wel was voorgeschreven niet te krijgen. Het risico op fouten bij opname in het ziekenhuis, bij overplaatsing binnen het ziekenhuis en bij ontslag uit het ziekenhuis is groot, want op deze momenten vindt overdracht van patiënteninformatie plaats. Dit leidt tot veel herstelwerkzaamheden door de zorgverleners, hogere kosten van de zorg en niet op de laatste plaats tot extra lijden door de patiënt. Daarom is er zowel internationaal als nationaal steeds meer aandacht voor het identificeren en voorkomen van medicatiefouten bij opname, overplaatsing en ontslag.

Doel

Het expertteam heeft voor het thema 'Medicatieverificatie bij opname en ontslag' de volgende doelstelling geformuleerd: 'Bij iedere patiënt vindt bij opname en ontslag medicatieverificatie plaats vanuit de gedachte dat dit leidt tot het meest optimale medicatieoverzicht'.

Interventies

Willen zorgprofessionals komen tot een optimaal medicatieoverzicht dan zullen zij systematisch, specifieke interventies inzetten:

1. *Bundel Medicatieverificatie bij opname:*

- Opvragen van een afleveroverzicht bij de openbare apotheek
- Voeren van een medicatie-opnamegesprek door een geschoold medewerker
- Opstellen van een actueel medicatieoverzicht

2. *Bundel Medicatieverificatie bij ontslag:*

- Opstellen van een actueel medicatieoverzicht aan de hand van gegevens van de ziekenhuisapotheek, het medisch- en verpleegkundig dossier
- Uitschrijven van ontslagreceptuur en autorisatie door de hoofdbehandelaar
- Voeren van een medicatie-ontslaggesprek door een geschoold medewerker
- Overdracht van een actueel medicatieoverzicht, ontslagreceptuur, evenals informatie over gestaakte en gewijzigde medicatie en de reden daarvoor, naar de openbare apotheek, huisarts en andere zorginstellingen

Indicatoren en meten

De voornaamste maten waarmee gemeten wordt, zijn onderstaande procesindicatoren:

Procesindicator opname		
Alle patiënten waarbij bij opname medicatieverificatie heeft plaatsgevonden		
Alle gepland opgenomen patiënten	x 100% =	...% patiënten bij wie bij opname de medicatie is geverifieerd

Procesindicator ontslag Alle patiënten waarbij bij ontslag medicatieverificatie heeft plaatsgevonden	$\times 100\% =$	....% patiënten bij wie bij ontslag de medicatie is geverifieerd
Alle ontslagen patiënten die gepland waren opgenomen		

Aanleveren van de indicatorgegevens vindt plaats via de themamonitor (beschikbaar via www.vmszorg.nl)

Samenstelling ziekenhuisteam

Het verdient de aanbeveling te beginnen met professionals van de afdeling die als eerste start met het toepassen van de interventies. De meest optimale samenstelling van het veranderteam bestaat uit professionals van zowel de apotheek als de verpleegafdelingen; een mix van apothekers, -assistenten, medisch specialisten en verpleegkundigen en bijvoorbeeld een kwaliteitsmedewerker.

De expertgroep adviseert de regie van het medicatieverificatieproces bij opname en ontslag neer te leggen bij de ziekenhuisapotheker.

Het VMS Veiligheidsprogramma

Het VMS Veiligheidsprogramma is gestart op 1 januari 2008 met als doel de patiëntveiligheid in de Nederlandse ziekenhuizen in vijf jaar tijd te verbeteren. Het Programma omvat twee pijlers:

- Reduceren van vermijdbare onbedoelde schade door middel van tien actuele thema's
- Invoeren van een veiligheidsmanagementsysteem (VMS)

Het VMS Veiligheidsprogramma ondersteunt Nederlandse ziekenhuizen door hen kennis en een samenwerkingsstructuur aan te bieden met als doel een 50% reductie van onbedoelde vermijdbare schade te realiseren.

Meer informatie

De inhoud van dit thema is beschreven in de praktijkgids 'Medicatieverificatie bij opname en ontslag'. Voor meer informatie over dit thema of het VMS Veiligheidsprogramma kunt u terecht op onze website www.vmszorg.nl

Augustus 2009